

راهنمای برنامه‌ی آموزش قرآن در دوره‌ی راهنمایی

نمای برنامه‌ی درسی قرآن

با توجه به راهنمایی برنامه‌ی آموزش قرآن دوره‌ی ابتدایی^۱ و هدف‌های کلی این آموزش، در ادامه خلاصه برنامه‌ی آموزش قرآن در دوره‌ی راهنمایی شامل: رویکرد، اصول، هدف‌ها، محتوا، شیوه‌های تدریس، ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و... ارائه می‌شود:

۱. رویکرد برنامه

منظور از رویکرد، نگاه و جهت‌گیری کلی حاکم بر همه‌ی اجزای برنامه است. معمولاً رویکرد هر برنامه، مهم‌ترین جهت‌گیری‌های جدید آن برنامه و نیز تفاوت‌های آن را نسبت به برنامه‌ی قبلی شامل می‌شود. این رویکرد درباره‌ی اجزای اصلی برنامه‌ی آموزش قرآن راهنمایی به این شرح است:

۱-۱. رویکرد حاکم بر هدف‌ها

الف) جامعیت هدف‌ها:
هدف‌های آموزش قرآن باید از دو جهت جامع باشند؛ اول این‌که از نظر «حیطه‌های یادگیری»، سه حیطه‌ی شناختی، مهارتی و عاطفی را پوشش دهند و دیگر این‌که همه‌ی «موضوعات ضروری» مانند توانایی قرائت و درک معنای عبارات و آیات ساده‌ی قرآن و نیز شناخت قرآن و آشنایی با معارف آن را شامل شوند.

ب) انس با قرآن کریم: انس با قرآن عبارت است از علاقه‌مند شدن و دلبستگی به قرآن کریم از راه عادت به قرائت روزانه‌ی قرآن و تمایل به درک و فهم آیات آن و

رسیدن به این باور که هر چند قرائت مستمر قرآن کریم، واجب فقهی نیست، اما از نظر تقویت اعتقادات و تربیت دینی، امری ضروری است.

۱-۲. رویکرد حاکم بر روش های یادگیری

مهم ترین ویژگی های رویکرد برنامه‌ی جدید ناظر بر روش های یادگیری عبارت است از:

الف) روش فعال: روش های آموزش به نحوی طراحی می شوند که دانش آموزان در فرایند یاددهی-یادگیری نقش فعال داشته باشند.

ب) کار در کلاس: سازماندهی محتوا و روش آموزش به گونه ای است که بیش ترین فرایند یادگیری در کلاس رخ می دهد.

ج) آموزش توأمان مهارت های گوناگون قرائت قرآن: تلاش بر این است که متناسب با هدف های خاص آموزش قرآن در این دوره ی تحصیلی، مهارت های گوناگون در دست خوانی و زیبایخوانی قرآن کریم، با بهره گیری از حس شنوایی و الگوپذیری، به صورت توأمان آموزش داده شود.

۱-۳. رویکرد حاکم بر ارزشیابی و روش های آن

الف) مهم ترین هدف ارزشیابی، تعیین میزان پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و جبران نواقص آنهاست. از این رو نباید ارزشیابی، ابزاری خشن برای رد و قبول باشد و به ویژه در شکل تا مطلوب امتحان های رایج، مهم ترین انگیزه ی یادگیری محسوب شود.

ب) در فرایند ارزشیابی، دو اصل «تشویق» و «احساس موفقیت» بسیار حائز اهمیت هستند. از این رو باید روند پیشرفت هر دانش آموز نسبت به خود او، مورد توجه جدی باشد.

۲. اصول حاکم بر برنامه

۱-۱. توجه جدی به موضوع «انس و علاقه به قرآن کریم و یادگیری آن» در تمام موارد، اعم از: تعیین رویکرد، هدف ها، محتوا، روش های تدریس و شیوه های ارزشیابی؛

۱-۲. تعیین هدف های درس قرآن با توجه به هدف های آموزشی و پرورشی دوره ی راهنمایی تحصیلی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش؛

۱-۳. رعایت جامعیت آموزش قرآن با تأکید بر آموزش مفاهیم قرآن کریم؛

۱-۴. توجه به ارتباط افقی و عمودی درس قرآن با سایر درس ها به ویژه درس های دینی و عربی در دوره های گوناگون

تحصیلی؛

۱-۵. سازمان دهی محتوای سه درس قرآن، دینی و عربی به عنوان درس های هماهنگ و تقویت کننده ی یکدیگر؛

۱-۶. توجه به اصول روان شناسی یادگیری در تعیین

هدف ها، محتوا، روش های تدریس و شیوه های ارزش یابی؛

۱-۷. جذابیت محتوا و روش های تدریس، با تأکید بر

استفاده از هنر متناسب با قداست و شأن قرآن کریم؛

۱-۸. تناسب محتوای آموزش با نیازها، علاقه ها و توانایی دانش آموزان؛

۱-۹. تأکید بر مهارت های عملی نسبت به دانش نظری در انتخاب و سازماندهی محتوا؛

۱-۱۰. ارائه و تنظیم محتوا به نحوی که مشوق استمرار یادگیری قرآن در ایام فراغت به ویژه در تابستان باشد؛

۱-۱۱. توجه دادن فراگیران به پیوند قرآن کریم با معارف اهل بیت علیهم السلام و امکان استفاده از این معارف به ویژه در قالب زیارات، ادعیه و مناجات؛

۱-۱۲. تأکید بر الگوپذیری و الگودهی در آموزش قرائت قرآن؛

۱-۱۳. تأکید بر نقش فعال یادگیرنده در فرایند یاددهی-یادگیری؛

۱-۱۴. استفاده از فناوری آموزشی در برنامه ی آموزش قرآن؛

۱-۱۵. ارتقای توانایی علمی و صلاحیت حرفه ای دبیران با استفاده از شیوه های متنوع و مؤثر؛

۱-۱۶. تخصیص زمان و فضای مناسب برای آموزش قرآن؛

۱-۱۷. پشتیبانی از برنامه ی آموزش قرآن و نظارت بر حسن اجرای آن؛

۱-۱۸. توجه به ارزشیابی به عنوان بخشی از فرایند یاددهی-یادگیری؛

۱-۱۹. توجه به رویکرد فرایندمدار در ارزشیابی؛

۱-۲۰. پرهیز از سخت گیری و سهل انگاری در ارزشیابی به منظور حفظ و تقویت منزلت درس قرآن؛

۱-۲۱. اشاعه ی برنامه ی آموزش قرآن از راه های گوناگون مانند جلب مشارکت اولیای دانش آموزان، صدا و سیما، استفاده از مساجد، مؤسسات ذریعۀ دولتی و غیر دولتی و بهره گیری از IT.

۱-۲۲. برنامه ی آموزش قرآن می تواند با استفاده از نتایج پژوهش های معتبر، مورد اصلاح و تغییر ضروری قرار گیرد.

۳. هدف‌ها

۳-۱. هدف‌های کلی آموزش قرآن در دوره‌ی راهنمایی

الف) شناختی

۱. آشنایی با تفاوت‌های مؤثر در روخوانی قرآن بین رسم‌الخط آموزشی و رسم‌الخط مصحف‌های رایج
۲. آشنایی با برخی از ویژگی‌ها و معارف قرآن کریم مانند اعجاز، جایگاه خاص قرآن در کسب معارف دینی، و پیوند قرآن کریم با اهل بیت علیهم‌السلام

ب) مهارتی

۱. توانایی روان‌خوانی قرآن کریم از روی مصحف یا رسم‌الخط آموزشی^۲
۲. توانایی ترجمه‌ی کلمه به کلمه و درک معنای عبارات و آیات ساده^۲ قرآن کریم
۳. کسب مهارت تلفظ صحیح حروف خاص عربی در عبارات نماز

ج) نگرشی

۱. تقویت انس و علاقه به خواندن مستمر قرآن کریم و درک معنای آیات آن
۲. علاقه به خواندن قرآن به صورت زیبا و آهنگین
۳. علاقه به بهره‌گیری از پیام‌های آیات قرآن کریم در زندگی

۳-۲. هدف‌های آموزش قرآن در پایه‌ی اول راهنمایی

الف) شناختی

۱. آشنایی با معنای تعدادی از کلمات پرکاربرد قرآن کریم
۲. تشخیص کلمات ساده‌ی هم‌خانواده و ریشه‌ی آن‌ها
۳. آشنایی با نمونه‌هایی از:

- اعجاز قرآن کریم
- پیام‌های قرآنی
- تأثیر عمیق قرآن بر زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان و سایر جوامع بشری
- جایگاه رفیع قرآن نزد اندیشمندان مسلمان و غیرمسلمان
- ۴. شناخت قرآن از دیدگاه اهل بیت (ع) و اهل بیت (ع) از دیدگاه قرآن کریم

ب) مهارتی

۱. توانایی قرائت روان آیات کتاب درسی

۲. توانایی معنا کردن عبارات و آیات قرآن کریم که شامل

- کلمات پرکاربرد است، از طریق ترجمه‌ی کلمه به کلمه‌ی آن‌ها
۳. توانایی معنا کردن کلمات هم‌خانواده با بهره‌گیری از برخی قواعد ساده‌ی عربی مانند علائم جمع سالم، جمع مکسر و ...

ج) نگرشی

۱. علاقه به بزرگداشت، تکریم و احترام به قرآن کریم
۲. علاقه به قرائت زیبا و صحیح قرآن
۳. علاقه به آشنایی با زندگی و خدمات برخی از قاریان، حافظان، مفسران، اندیشمندان و هنرمندان قرآنی

۴. علاقه به فهم عبارات، آیات و کسب معارف قرآنی

۳-۳. هدف‌های آموزش قرآن در پایه‌ی دوم راهنمایی

الف) شناختی

۱. آشنایی با حروف خاص عربی که در فارسی یکسان تلفظ می‌شوند
۲. آشنایی با معنای تعدادی از کلمات پرکاربرد قرآن کریم
۳. آشنایی با برخی از آداب ظاهری و باطنی تلاوت قرآن

۴. آشنایی با نمونه‌هایی از:

- اعجاز قرآن کریم
- پیام‌های قرآنی
- تأثیر عمیق قرآن بر زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان و سایر جوامع بشری
- جایگاه رفیع قرآن نزد اندیشمندان مسلمان و غیر مسلمان
- شناخت قرآن از دیدگاه اهل بیت (ع) و اهل بیت (ع) از دیدگاه قرآن کریم

ج) نگرشی

۱. علاقه به قرائت زیبا و صحیح قرآن کریم
۲. علاقه به فهم معنای عبارات و آیات و کسب معارف قرآنی
۳. علاقه به رعایت آداب تلاوت قرآن کریم
۴. علاقه به شرکت در فعالیت‌های گوناگون قرآنی
۵. علاقه به آشنایی با زندگی و خدمات برخی از قاریان، حافظان، مفسران، اندیشمندان و هنرمندان قرآنی

ب) مهارتی

۱. توانایی قرائت روان آیات کتاب درسی
۲. توانایی تلفظ صحیح حروف خاص عربی در اذکار نماز
۳. توانایی معنا کردن عبارات و آیات ساده قرآن کریم که شامل کلمات پرکاربرد است، از طریق ترجمه کلمه به کلمه آن‌ها
۴. توانایی معنا کردن صیغه‌های پرکاربرد قرآنی از انواع اسم، فعل ماضی و مضارع، بر اساس آموخته‌های درس عربی

۳-۴. هدف‌های آموزش قرآن در پایه‌ی سوم راهنمایی

الف) شناختی

۱. آشنایی با ویژگی‌های مهم رسم الخط مصحف‌های رایج
۲. آشنایی با معنای تعدادی از کلمات پرکاربرد قرآن کریم
۳. آشنایی با برخی از نکات ساده و پرکاربرد در باره‌ی ترجمه‌ی زیباتر و دقیق‌تر عبارات قرآنی
۴. آشنایی با نمونه‌هایی از:

جدول وسعت و توالی مفاهیم آموزش قرآن راهنمایی

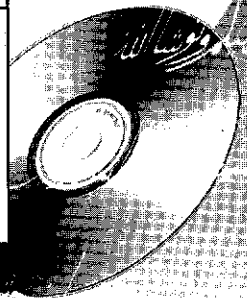
ردیف	مفاهیم اساسی	پایه		
		اول	دوم	سوم
۱	قواعد روخوانی	پاداوری قواعد اصلی روخوانی دوره‌ی ابتدایی	-	-
۲	تلفظ حروف خاص عربی	-	تفاوت تلفظ حروف خاص عربی با حروف مشابه آن‌ها در فارسی	-
۳	رسم الخط قرآن	ویژگی‌های رسم الخط به کار رفته در آیات قرآنی موجود آموزش	ویژگی‌های مهم رسم الخط مصاحف رایج	-
۴	کلمات پرکاربرد	معنای کلمات پرکاربردی که عموماً از نوع اسم هستند و بیش از ۳۰ بار در قرآن تکرار شده‌اند	معنای کلمات پرکاربردی که عموماً بیش از ۱۵ بار تکرار شده‌اند، اعم از فعل و اسم	معنای تعدادی از کلمات پرکاربرد
۵	کلمات ساده‌ی هم خانواده و صیغه‌ی کلمات ساده‌ی هم خانواده	۱. کلمات ساده‌ی هم خانواده ۲. صیغه‌ی کلمات ساده‌ی هم خانواده	۱. پاداوری ۲. اسم فاعل ۳. کلمه‌ی مهم برای ترجمه‌ی مهم معمول ۴. صیغه‌ی مبالغه ۵. پاداوری صیغه‌های مهم در کتاب درسی و مضارع	۱. کلمات ساده‌ی هم خانواده ۲. صیغه‌ی کلمات ساده‌ی هم خانواده

- اعجاز قرآن کریم
- پیام‌های قرآنی
- تأثیر عمیق قرآن بر زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان و سایر جوامع بشری

جدول وسعت و توالی مهارت‌های آموزشی قرآن راهنمایی

ردیف	مهارت‌های اساسی پایه‌ها	فعالیت‌ها		
		پایه اول	پایه دوم	پایه سوم
		۱. تمرین خواندن آیات درس بدون توار آموزشی	۱. تمرین خواندن آیات درس بدون توار آموزشی	۱. تمرین خواندن آیات درس بدون توار آموزشی
		۲. تمرین و هم خوانی آیات درس با توار آموزشی	۲. تمرین و هم خوانی آیات درس با توار آموزشی	۲. تمرین و هم خوانی آیات درس با توار آموزشی
		۳. تمرین خواندن بخش‌هایی از مصحف کامل با رسم الخط آموزشی	۳. تمرین خواندن بخش‌هایی از مصحف کامل با رسم الخط آموزشی	۳. تمرین خواندن بخش‌هایی از مصحف کامل با رسم الخط آموزشی
		۴. خواندن ترکیبات و عبارات بخش مفاهیم درس‌ها	۴. خواندن ترکیبات و عبارات بخش مفاهیم درس‌ها	۴. خواندن ترکیبات و عبارات بخش مفاهیم درس‌ها
		۱. تمرین آیات درس همراه با توار آموزشی	۱. تمرین آیات درس همراه با توار آموزشی	۱. تمرین آیات همراه با توار آموزشی
		۲. تمرین همراه با توار و یادون آن در مورد عبارات نماز	۲. تمرین همراه با توار و یادون آن در مورد عبارات نماز	۲. تمرین همراه با توار و یادون آن در مورد عبارات نماز
		۱. شناسایی معنای واژه‌ها	۱. شناسایی معنای واژه‌ها	۱. شناسایی معنای واژه‌ها
		۲. معنا کردن ترکیبات دو یا چند کلمه‌ای	۲. معنا کردن ترکیبات دو یا چند کلمه‌ای	۲. معنا کردن ترکیبات دو یا چند کلمه‌ای
		۳. انجام انواع تمرین‌های متنوع مانند تمرین‌های گزینشی، درست و نادرست، تشخیصی و...	۳. انجام انواع تمرین‌های متنوع مانند تمرین‌های گزینشی، درست و نادرست، تشخیصی و...	۳. انجام انواع تمرین‌های متنوع مانند تمرین‌های گزینشی، درست و نادرست، تشخیصی و...
		۴. معنا کردن آیات و عبارات قرآنی	۴. معنا کردن آیات و عبارات قرآنی	۴. معنا کردن آیات و عبارات قرآنی
		۱. تمرین برای تشخیص معنا کردن اسم‌های جمع نسالم مذکر و مؤنث، مفرد آن‌ها و جمع مکرر	۱. یادآوری مطالب پایه‌ی قبل	۱. یادآوری مطالب پایه‌ی قبل
		۲. تمرین برای معنا کردن اسم فاعل و اسم مفعول و صیغه‌ی مبالغه با توجه به معنای مصدر آن‌ها	۲. تمرین برای معنا کردن اسم فاعل و اسم مفعول و صیغه‌ی مبالغه با توجه به معنای مصدر آن‌ها	۲. تمرین برای معنا کردن اسم فاعل و اسم مفعول و صیغه‌ی مبالغه با توجه به معنای مصدر آن‌ها
		۳. تمرین برای معنا کردن صیغه‌های پرکاربرد فعل ماضی و مضارع	۳. تمرین برای معنا کردن صیغه‌های پرکاربرد فعل ماضی و مضارع	۳. تمرین برای معنا کردن صیغه‌های پرکاربرد فعل ماضی و مضارع
		۴. تمرین برای معنا کردن صیغه‌های پرکاربرد فعل ماضی و مضارع	۴. تمرین برای معنا کردن صیغه‌های پرکاربرد فعل ماضی و مضارع	۴. تمرین برای معنا کردن صیغه‌های پرکاربرد فعل ماضی و مضارع

ردیف	موضوع	پایه		
		اول	دوم	سوم
۱	معارف قرآن و عزت	۱. بررسی از پیام‌ها و آیات خاص قرآن کریم در مورد پاداش نیکوکاران، امر به نیکی، آثار تلاوت قرآن، مجاهدت در راه خدا و دفاع مقدس، دعاهای قرآنی، توصیفات قرآن از زبان قرآن و...	۱. بررسی از پیام‌ها و آیات خاص قرآن کریم در مورد پاداش نیکوکاران، امر به نیکی، آثار تلاوت قرآن، مجاهدت در راه خدا و دفاع مقدس، دعاهای قرآنی، توصیفات قرآن از زبان قرآن و...	۱. بررسی از پیام‌ها و آیات خاص قرآن کریم در مورد پاداش نیکوکاران، امر به نیکی، آثار تلاوت قرآن، مجاهدت در راه خدا و دفاع مقدس، دعاهای قرآنی، توصیفات قرآن از زبان قرآن و...
		۲. ویژگی‌های برجسته شخصیت‌های خوب و بد در ارتباط با قرآن	۲. ویژگی‌های برجسته شخصیت‌های خوب و بد در ارتباط با قرآن	۲. ویژگی‌های برجسته شخصیت‌های خوب و بد در ارتباط با قرآن
۲	تأثیرگذاری قرآن بر زندگی فردی و اجتماعی	۳. قرآن از نگاه اهل بیت و اهل بیت در قرآن	۳. قرآن از نگاه اهل بیت و اهل بیت در قرآن	۳. قرآن از نگاه اهل بیت و اهل بیت در قرآن
		۴. اعجاز قرآن	۴. اعجاز قرآن	۴. اعجاز قرآن
۳	اهتمام به قرآن	۱. دفاع مقدس (عملی و فراموشی)	۱. دفاع مقدس (عملی و فراموشی)	۱. دفاع مقدس (عملی و فراموشی)
		۲. داستان و خاطرات کسانی که از قرآن کریم تأثیرات خاصی گرفته‌اند.	۲. داستان و خاطرات کسانی که از قرآن کریم تأثیرات خاصی گرفته‌اند.	۲. داستان و خاطرات کسانی که از قرآن کریم تأثیرات خاصی گرفته‌اند.
۳	اهتمام به قرآن	۳. نقش قرآن کریم در تمدن بشر	۳. نقش قرآن کریم در تمدن بشر	۳. نقش قرآن کریم در تمدن بشر
		۴. رسانه‌های آموزشی	۴. رسانه‌های آموزشی	۴. رسانه‌های آموزشی

ج) نگرشی

- ۱. علاقه به قرائت زیبا و صحیح قرآن کریم
- ۲. علاقه به آشنایی با زندگی و خدمات برخی از قاریان، حافظان، مفسران، اندیشمندان و هنرمندان قرآنی
- ۳. علاقه به استفاده از رسانه‌های قرآنی و شرکت در فعالیت‌های متنوع مراکز قرآنی
- ۴. علاقه به آشنایی بیش تر با معارف قرآنی و فهم عبارات و آیات قرآن کریم

- جایگاه رفیع قرآن نزد اندیشمندان مسلمان و غیر مسلمان
- شناخت قرآن از دیدگاه اهل بیت (ع) و اهل بیت (ع) از دیدگاه قرآن کریم

ب) مهارتی

- ۱. توانایی قرائت روان قرآن کریم با رسم الخط آموزشی
- ۲. توانایی معنا کردن عبارات و آیات ساده‌ی قرآن کریم که شامل کلمات پر کاربرد است، از طریق ترجمه‌ی کلمه به کلمه‌ی آن‌ها

روش تدریس قرائت

فرایند آموزش	نقش دانش آموز	نقش معلم	موضوع
<p>آموزش طی فرایند زیر انجام می شود:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. خواننده شنیدن عبارات و آیات توسط دانش آموز ۲. توجه معلم و سایر دانش آموزان به خواندن عبارات و آیات ۳. در صورت نیاز، اصلاح خواندن هر دانش آموز به روش مناسب ۴. استماع قرائت زیبایی آیات و هم خوانی با آن ۵. یادگیری قواعد و برخی نکات خاص مربوط به قرائت. و به کارگیری آن ها در خواندن قرآن ۶. تمرین و استمرار مراحل فوق به منظور کسب مهارت کافی در قرائت قرآن <p>تذکر: معلم و دانش آموز در فرایند یاددهی-یادگیری با تعامل، پیوسته نقش های متفاوت ایفا می کنند.</p>	<p>خوانندگان عبارات و آیات قرآنی کتاب درسی در این بخش دانش آموز نقش اصلی را در فرایند یادگیری بر عهده دارد. دانش آموز بر اساس توانایی کسب کرده، عبارات و آیات قرآنی را می خواند و معلم در صورت نیاز، با راهنمایی لازم، زمینه ای ارتقای مهارت او را فراهم می سازد.</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. الگو پذیری: دانش آموز با استماع قرائت زیبایی آیات و هم خوانی با نوار، در زیبا و صحیح خواندن آیات تلاش می کند. ۲. فراگیری: دانش آموز در یادگیری برخی قواعد و نکات خاص مربوط به قرائت قرآن، عمدتاً نقش فراگیرنده را خواهد داشت. ۳. ابتکار و خلاقیت: دانش آموزان می توانند در دستیابی به مهارت های گوناگون قرائت، از نوارهای جذاب و متنوع قرائت قرآن استفاده کنند. 	<p>هدایت و تصحیح را بر عهده مهم ترین هدف آموزش قرآن در دوری آموزشی که کسب مهارت روان خوانی قرآن کریم است. در این بخش معلم عمدتاً نقش هدایت و تصحیح را بر عهده دارد یعنی ضمن خوانده شدن آیات درسی توسط دانش آموزان معلم او با توجه به وضعیت عمومی کلاسی، با توضیحات ضروری به روشی که بیان خواهد شد، مشکلات آن ها را بر طرف می سازد و موجب ارتقای توانایی آن ها هم در روان خوانی قرآن کریم می شود.</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. ارائه الگو: معلم با استفاده از نوارهای آموزشی قرائت قرآن یا خواندن زیبای آیات کتاب درسی، الگوی مناسبی را در زیبا و صحیح خوانی قرآن کریم به دانش آموزان ارائه می کند. این روش، هم موجب ارتقای توانایی دانش آموزان در قرائت قرآن می شود هم بر تنوع و جذابیت آموزش می افزاید. ۲. یاددهنده: معلم در آموزش برخی قواعد و نکات خاص مربوط به قرائت قرآن، عمدتاً نقش یاددهنده را خواهد داشت. 	<p>قرآن</p>

روش تدریس مفاهیم

موضوع	نقش معلم
۱. هدایت و اصلاح: معلم با بهره‌گیری از دانسته‌های دانش‌آموزان و استفاده از ابزارها و راهکارهای آشنا در زبان فارسی (شناخت کلمات هم‌خانواده و...) دانش‌آموزان را در شناخت و تشخیص معنای کلمات جدید و مورد نظر، هدایت و یاری‌دهنده‌های آن‌ها را تصحیح می‌کند.	۲. رهبری و نظارت: معلم از ترجمه‌ی ترکیبات و عبارات قرآنی مورد نظر، کاملاً بی‌خبر می‌گردد و با رهبری و نظارت از دانش‌آموزان می‌خواهد که به صورت فردی یا گروهی، ترکیبات و عبارات را معنا کنند. خود بر فعالیت آن‌ها نظارت می‌کند و در صورت نیاز راهنمایی‌ها را به عمل می‌آورد. یا برخی نکات ساده و قواعد ضروری را یادآوری می‌کند.
۳. تصحیح: معلم نقش تصحیح‌کننده‌ی خواندن و ترجمه را بر عهده دارد. در این نقش معلم از روش‌هایی سود می‌جوید که در آن‌ها دانش‌آموزان نقش فعال دارند.	۴. یاددهنده: معلم در فرایند آموزش برخی نکات خاص و ضروری را در ترجمه‌ی ترکیبات و عبارات قرآنی نقش یاددهنده را دارد.
	تذکر: معلم در فرایند آموزش باید از املا کردن ترجمه و معنای ترکیبات و عبارات قرآنی دانش‌آموزان، کاملاً خودداری کند.

روش تدریس شناخت

موضوع	نقش معلم	نقش دانش‌آموز
شناخت و آرایان	۱. توضیح درباره‌ی جمله‌های شناختی، برای آشنایی با	۱. مطالعه‌ی متن در متن توسط دانش‌آموزان.
	۲. توضیح مطالب مربوط به شناخت، که در متن‌های مشق مناسب با آن‌ها	۲. خواندن متن درس توسط یک یا چند دانش‌آموز
	۳. طرح سؤالات و اگر آریاره‌ی:	۳. پاسخ به سؤالات مطرح شده از طریق بیان فکری
	الف) موضوع شناخت ب) تصویرها ج) پیام قرآنی	۴. گفت‌وگویی دانش‌آموزان با یکدیگر در ارتباط موضوع شناخت
۴. معرفی فعالیت‌های خارج از کلاس پیرامون موضوع شناخت	۵. انجام فعالیت‌های خارج از کلاس در ارتباط موضوع شناخت	

فرایند آموزش	نقش دانش آموز
<p>این آموزش طی فرایند زیر انجام می شود:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. تشخیص و سپس نوشتن معنای کلمات مورد نظر توسط دانش آموز ۲. معنا کردن ترکیبات و عبارات قرآنی به صورت تحت اللفظی ۳. تصحیح و تکمیل قرائت و معنای ترکیبات و عبارات قرآنی با شرکت فعال دانش آموزان و هدایت معلم ۴. تمرین و استمرار مراحل فوق به منظور کسب مهارت مورد نظر در معنا کردن ترکیبات و عبارات قرآنی <p>تذکر: معلم و دانش آموز در فرایند یاددهی-یادگیری با تعامل، پیوسته نقش های متفاوت ایفا می کنند.</p>	<p>تشخیص و تشخیص دانش آموز با بهره گیری از دانسته های قبلی جویبش و به کارگیری برخی از راه های آشنا در زبان فارسی (شناخت کلمات هم خانواده و...) معنای کلمات جدید و نظر در هر درس را تشخیص می دهد.</p> <p>معنا کردن ترکیبات قرآنی: دانش آموز به کمک معنای کلمات آموخته شده، ترکیبات را به صورت تحت اللفظی ترجمه می کند.</p> <p>معنا کردن عبارات و آیات ساده قرآنی: دانش آموز به کمک معنای ترکیبات، عبارات و مورد نظر را به صورت تحت اللفظی معنا می کند.</p> <p>صحیح: معنای ترکیبات و عبارات ضمن گفت و گوی دانش آموزان و هدایت و رهبری، تکمیل و تصحیح می شود.</p> <p>وقت در صحت قرائت: دانش آموز می آموزد که همیشه قبل از معنا کردن ترکیبات و عبارات، در صحیح خواندن آن ها دقت کافی را به عمل آورد.</p> <p>راگیری: دانش آموز در فرایند یادگیری با برخی نکات خاص و ضروری در ترجمه ی آت قرآنی آشنا می شود و با تکرار و تمرین به تدریج آن ها را به کار می برد.</p>

فرایند آموزش

طرح بحث: معرفی موضوع مورد نظر به شیوه های متنوع، از سوی دبیر یا آموزان

گفت و گو: اظهار نظر و بیان مطالب متنوع از سوی دانش آموزان و دبیر

رهی موضوع مورد نظر

جمع بندی: جمع بندی مطالب ارائه شده و استخراج فعالیت های مکمل و ج از کلاس در ارتباط با موضوع شناخت

مباحث شناخت در کتاب درسی، موجب آشنایی بیش تر دانش آموزان با ره ی موضوعات قرآنی و علاقه ی آن ها به مطالعات قرآنی می شود. این امر سازانس بیش تر دانش آموز با قرآن کریم است.